

Urkunden-Sammlung zur Geschichte der auswärtigen Verhältnisse der Mark Brandenburg und ihrer Regenten

...

namentlich in Beziehung auf Anhalt, Bayern, Böhmen, ... und andere
Länder ; [Urkunden-Sammlung für die Geschichte der auswärtigen
Verhältnisse]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1845

MCXXVIII. Instruktionen kaiserlicher Gesandte an den Papst, welche diesen
zu Maaßregeln gegen den König von Ungarn bewegen sollen, weil
letzterer sich den Bayern angeschlossen hat, und dem Markgrafen ...

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56193](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56193)

MCXXVIII. Instruktionen kaiserlicher Gesandte an den Papst, welche diesen zu Maassregeln gegen den König von Ungarn bewegen sollen, weil letzterer sich den Bayern angeschlossen hat, und dem Markgrafen von Brandenburg, der die Mark den Söhnen des Kaisers zu entziehen sucht, Hilfe leistet. (1373.)

Informacio singularis ad papam.

Ex eo, quod rex Vngarie vult omnino iuare Bauaros aduersus dominum Imperatorem et quemlibet, nemine excepto, prout in copia lige, quam habet cum Bauaris, expressum est, Et ex eo quod idem Rex sibi Bauaros, qui sunt principes Imperii et Imperatori iuramento fidelitatis astricti, taliter attraxit, et presumitur, quod alios similiter ab Imperio alienare nitatur, Imperator, hoc ipsum sustinere non valens nec debens, prohibitione potenti dicto Regi in talibus se opponet. Et vnde fit, Imperatore et dicto Rege Vngarie sibi inuicem harum pretextu sic guerrarum mouentibus vel aliter in discordia existentibus, Turci, Tartari, Ruceni et alii Infideles, qui etiam in presenti dicto Regi guerras mouent ipsaque damnificant, occasionem et oportunitatem habebunt, eundem Regem ceterosque fideles et cristianum populum forcius inuadendi, sicque eorum occasione non solum Romanum imperium sed et cristianitas guerris, turbationibus et erroribus quam plurimis inuoluentur. Vnde papa in talibus deliberet, si sibi videbitur, quod dictus Rex Vngarie a liga predicta, quam vt premittitur in preiudicium Imperatoris et Romani Imperii habet cum Bauaris, recedat ac principes Imperii vltius sibi taliter non alliceat vel assumat.

Item marchio Brandemburgensis omne ius et dominium, quod in dicto marchionatu Brandemburgensi feudo Imperii habuit et habet, iure donationis pure et simpliciter inter viuos facte, et cum licentia et auctoritate et consensu domini Imperatoris, feudi domino existente, et consentientibus ecclesiasticis et secularibus Electoribus principibus Imperii, transiit in filios et heredes domini Imperatoris, et talium heredum heredes et successores in perpetuum. Quod Juramentum Marchio Brandemburgensis predictus, in contemptum diuini nominis et sue anime detrimentum, quantum in se est, de facto violauit et fregit. Nam dictum Marchionatum Brandemburgensem contra suam donacionem et iuramenta, fidelitatum homagia, promissa et litteras temere veniendo, In alias personas videlicet Bauaros, quantum in ipso fuit, transiit, Et eisdem Bauaris de aliquibus ciuitatibus, castris, villis et locis Marchionatus predicti homagia et fidelitates fieri compulit, Quamuis prius de eisdem Marchionatu Brandemburgensi, Ciuitatibus, Castris, villis et locis homagium et fidelitatem antedicti domini Imperatoris filiis et heredibus vigore dicte donacionis interuenientibus corporalibus iuramentis prestari fecisset.

Item quia illud sine consensu domini feodi ymo potius contra feodi dominum in manifestum preiudicium filiorum ac heredum domini Imperatoris et aduersus donacionem predictam, nec non Iuramenta prestata, promissiones, federa et litteras patentes datas desuper et factas presumpsit facere, merito propter premissa et contemptum huius modi dictus Marchio Brandemburgensis cecidit ab omni iure suo, si quod in dicta Marchia Brandemburgensi eiusque Iuribus et pertinencijs pridem habuit uel ad presens se contendit habere.

Infra scripta puncta sunt, que sanctissimo patri domino pape pro parte domini Imperatoris per ambassados suos specialiter exponuntur.

In primis. Quamuis inter Majestatem Imperatoris, Dominum Regem Boemie, filium suum, heredes et successores ipsorum ab una, et Regem Vngarie heredes et successores suos parte et altera facta sit pax et concordia, et parentela contracta, quantum ipsos et Regna ipsorum tangit, taliter, quod neutra partium ullo tempore in futurum debeat inuadere, usurpare, appetere aut sibi appropriare Regna, Principatus, terras, vasallos et Bona alterius, sicut omnia premissa clarent ex litteris datis a partibus utrobique; tamen Rex Vngarorum, quando littere hincinde dande fuerunt, protestatus est, quod propter ligam, quam idem Rex dixit se cum ducibus Bauarie fecisse, vellet ipsos iuuare etiam contra dominum Imperatorem, Regem Boemie et quemlibet hominem, secundum ligam eandem et aliter, in traditionem litterarum suarum Imperatori faciendam nullatenus consentiret. Quam protestationem dominus Imperator audiens, quamuis fuisset paratus Regi litteras suas dare sine omni contradictione et seruire simpliciter, quod promiserat et quod in dictis litteris continebatur, protestatus est, Quod ipse utique vellet iuuare Duces Austrie, etiam contra dictum Regem Vngarie, quos etiam absque omni protestatione in eum casum iuuare promisit, si eos Rex Vngarie in Principatibus et terris suis inuadere niteretur.

Item quamuis inter antedictos Principes Imperatorem videlicet et Regem Vngarie pax et tranquillitas promissa, iurate et litteris firmate sunt, ut premititur, Tamen ex eo, quod Rex Vngarie protestatus est, velle iuuare Bauaros, qui pacem nolunt nec treugas habent cum Imperatore nisi vsque ad festum penthecostes venturum proxime, quas dudum fregissent et frangunt cotidie, et quod aliter in traditionem litterarum suarum Imperatori faciendam nullatenus consentiret, inter antedictos Principes Imperii videlicet et Regem Vngarie non est nec esse speratur pax aut securitas in effectu.

Item dominus Imperator, tamquam princeps pacificus et pius, ab sanguinis humani effusione abhorrens, ob reuerentiam dei et apostolice sedis, in persona Patriarche Alexandrini, apostolici nuncii, dictis ducibus Bauarie pluries obtulit rationabiles vias, quibus meliores excogitari non possunt, ad pacem et concordiam inducendam. Primo videlicet, ut Rex Vngarie tractaret amicabiliter et questionem ipsorum decideret amicabiliter de beneplacito utriusque partis; Item secundo, quod ambe partes, tam dominus Imperator nomine filiorum et heredum suorum quam Bauari starent ordinationi et decisioni Principum Electorum Imperii aut maioris partis eorum. Item tercio, si supradicte vie non placerent, quod quelibet ex supradictis partibus eligeret duos amicos pro parte sua, qui quatuor sic electi haberent cognoscere de controuersia, que vertitur inter supradictas partes, Et si concordarent dicti quatuor electi, tunc ambe partes stare ipsarum sententie tenerentur, Si uero discordarent, Extunc dominus noster summus Pontifex superarbitrari esse debeat, Cuius ordinationi et diffinitioni Imperator bona voluntate stare volebat. Quod quidem antedicti Bauari acceptare minime voluerunt, ymo fugientes pacem, omnium dictarum viarum neutram voluerunt admittere. Et ita per dictum Regem Vngarie pro parte Bauarorum fuit antedicto Patri-

arche responsum infra terminum ad hoc statutum, videlicet infra festum assumptionis beate Marie virginis ultimo iam elapsum.

Item dominus Imperator et Rex Vngarorum conuenerunt in simul in metis Regnorum Boemie et Vngarie et in eorum visione mutua multe vie pacis et concordie per dictum Patriarcham et alios inter dominum Imperatorem et Bauaros antedictos tractate fuerunt, quarum viarum iidem Bauari neutram recipere seu admittere uoluerunt. Quod uidens dominus Imperator, anhelans semper ad tranquillitatem et bonum statum cristianitatis, quamuis treugarum dilacio pro pueris et heredibus suis non faceret, consensit tamen in treugas duorum annorum, dummodo in casu, quo dicte treuge per dictos Bauaros frangerentur, prefatus Rex Vngarie promitteret, nolle iuuare Bauaros eosdem. Quod dictus Rex facere voluit, si Rupertus, Dux Bauarie, comes pallatinus Reni, patruus dictorum Bauarorum, faceret et promitteret illud idem, quod dux Rupertus iam dictus facere renuit.

Item dictus Dominus Imperator ex quo non potuit cum prefatis ducibus Bauarie in aliqua via bona treugare aut paci ipsis renitentibus concordare, Expedit et oportet necessarie ipsum per bellum et manum potentem se defendere et conseruare Jus suum, quod ipse per dei gratiam bene et potenter facere poterit subditorum suorum fidelium auxilio mediante. Item ultra predicta post mortem domini Imperatoris aut Marchionis Brandenburgensis Imperium relinquatur penitus in errore ex eo, quod super dicto Marchionatu Brandenburgensi et voce electionis inter filios et heredes domini Imperatoris predicti et Bauaros est questio, Et quamdiu huiusmodi questio indecisa et indeterminata existit cum nesciatur, quis ex partibus predictis esse debeat marchio et princeps elector Imperii ratione Marchionatus eiusdem; Et sic Imperium relinquatur in errore, dictus dominus Imperator requirit, extraiudicialiter tamen, apostolicam sanctitatem, vt pensatis premiffis sibi apostolica sedes de remedio prouideat et infra scriptis modis subueniat.

Primo videlicet quod ipsa mandet per suas litteras apostolicas Electoribus Imperii vel maiori parti eorum sub excommunicationis pena, quod se de cognitione talis cause intromittant et ad aliquem certum locum coram se citent partes vtrasque ad ponendum in tali causa iusticie, jta quod ambe partes stent contente in eo, quod sententia dictauerit Electorum uel maioris partis eorum, Et quod ipsa mandet per suas litteras ipsis partibus, ut in questione prefata stent iudicio, diffinitioni et sentencie Electorum uel maioris partis eorum, ut si illud vna ex ipsis partibus facere contempneret infra terminum eis ab antedictis electoribus presigendum, Extunc principes electores imponant silentium eidem parti inobedienti, tamquam contemptori iusticie, marchiam Brandenburgensem, occasione cuius inter partes predictas est questio, a modo non petendi, arrestandi, occupandi seu ipsam sibi quomodolibet vendicandi, Et ex hoc declaretur et appareat, quis extunc inter partes ipsas esse et censeri debeat marchio Brandenburgensis et Princeps Elector.

Item quod dominus noster Papa dictum Marchionem Brandenburgensem per apostolicas litteras hortetur, moneat et inducat, quod vniuersa et singula juramenta, promissa, federa et fidelitatum homagia, siue ex inducione mandatorum et compulsione suis per quoscumque nobiles, vafallos, ciues, Incolas et subditos castrorum, terrarum, ciuitatum, oppidorum

villarum et quorumcumque locorum eiusdem marchie Brandenburgensis, siue propria temeritate eorum contra legitimam donacionem, fidelitatum homagia, iuramenta, federa, promissa et litteras filiis et heredibus domini Imperatoris hactenus factas et datas facta et data, sicut superius est expressum, nunc de nouo et ex facto contra deum et iusticiam prefatis ducibus Bauarie prestita, cum Iuramenta vincula iniquitatis esse non debeant, indilate tolli et effectualiter reuocari et retractari procuret ac per easdem litteras apostolicas inhibere, quod decetero talia facere non attemptent.

Item quod similiter scribatur per apostolicas litteras prefatis nobilibus, vassallis, ciuibus, incolis et subditis Marchie Brandenburgensis predictae, qui in preiudicium filiorum et heredum domini Imperatoris sicut premittitur de nouo Iuramenta, fidelitatum homagia, promissa pacta et federa siue ex inducione, mandato et compulsione Marchionis Brandenburgensis, seu temeritate propria, dictis ducibus Bauarie fecisse noscuntur, quod a talibus recedant et Iuramenta, fidelitatum homagia, federa et promissa priora, dicti Domini Imperatoris filiis et heredibus hactenus facta, effectualiter teneant et obseruent.

Item quod destinetur per sanctitatem domini nostri pape certus apud sedem apostolicam nuncius, mandatum habens per apostolicas litteras, vt in casum, quo ipsi nobiles, vassalli, ciues, Incole et subditi marchie Brandenburgensis predictae exhortationes et monita apostolice sedis contempnerent, in premissos ipsos et eorum quemlibet ad talia realiter et effectualiter faciendum apostolica auctoritate compellat ac aduersus eosdem et eorum quemlibet nominatim tamquam contra periuros et mandatorum Romane ecclesie contemptores procedat aliis viis et iuris remediis oportuis. Quodque idem apostolice sedis nuncius cum hiis, qui in premissis ducti spiritu saniore parere voluerunt et a Iuramentis et fidelitatum, homagiis, promissis, federibus et pactis dictis Bauaris prestitis et factis, que nullius efficacie sunt, recedere auctoritate prefata graciosae dispenset.

Item scribatur per apostolicas litteras ceteris nobilibus, vassallis, ciuitatibus, oppidis et locis dicte marchie Brandenburgensis, qui circa Iuramenta, fidelitatum homagia, promissa per ipsos filiis et heredibus domini Imperatoris hactenus ut prefertur, facta et prestita, immobiles persistenter et litteras suas in talibus fideliter obseruarunt commendando ipsos de animi, fidei et virtutis constantia et hortando, quod in talibus in antea perseuerent.

Item exponatur sanctitati sue de rebellione et liga Archiepiscopi Salczburgensis et quod realem execucionem in huiusmodi facto nuncii domini Imperatoris reportent.

Item ut sanctitas sua citationem personalem ad instantiam abbatis de Sichen contra Wenceslaum et Albertum, duces Saxonie, sacri Imperii principes electores et eorum vassallos alias concessam tollat, maxime ex eo, quod abbas predictus, qui ad Imperium in temporalibus pertinet, fraudulentem et temeritate propria ab Imperatore recessit et Marchioni Misnensi adhaereat, dictusque dominus Imperator ducibus Saxonie mandauerit, ut prefatum abbatem de rebellione sua compescerent et ad Imperii sacri obedientiam reducerent, Etiam ex eo, quod tam dictorum ducum progenitores quam ipsi in Obedientia sancte Romane ecclesie persistenter, prout hoc ipsum dux Albertus, qui et modo citatus est cum domino Imperatore tamquam supremus Marecallus Imperii cum gentibus suis ad seruiendum

ecclesie in Italie partibus exposuit se et sua, et insolitum ac quasi inauditum existat, tam magnificos principes Electores Imperii et ecclesie Romane fideles, ad instantium simplicum personarum, nulla monicione precedente, ad Romanam curiam personaliter euocari. Nam quasi impossibile est, ipsos uel eorum alterum, propter gwerras grauissimas, quibus occasione ductatus Lunemburgensis inuoluti sunt, etiam si sponte uellent, posse se ad presens apostolico aspectui presentare.

Item ut sanctitas sua tollat citationes personales concessas contra Episcopum Pathauiensem et Comitem de Wirtemberg propter euitandum scandalum, cum sint obediens et fideles ecclesie Romane et Imperii. Et quod de hiis alicui prelato vicino committat in partibus, qui uocatis uocandis super materiis causarum cognoscat et iustitiam faciat.

Item scribatur Marchionibus Missnensibus per apostolicas litteras super facto ecclesie Herbipolensis.

Item super facto Abbacie et ciuitatis Pegouienfis.

Item quod sanctitas sua illum de Hespurg, qui se in contemptum apostolice sedis intromisit de ciuitate herbipolensi et quibusdam aliis ciuitatibus et castris eiusdem ecclesie, in quibus de facto tamquam herbipolensis Episcopus amminiftrat, puniat, prout sanctitati prefate videbitur, sic quod transeat aliis rebellibus in exemplum.

Aus dem K. K. Archive zu Wien.

MCXXIX. Der Gebrüder von Messen Abrechnung mit dem Herzog Albrecht von Mecklenburg wegen ihrer in dessen Kriege mit Braunschweig und Brandenburg im Pfandbesitze von Neustadt und Mernitz erlittenen Schäden, vom 15. Mai 1373.

Wy Reymer vnd Johan, Riddere, vnd helmolt brodere; gheheten van pleffe, bekenen openbar in dessen breue vnd betugen, dat wy gherekent hebben vsem gnedeghen heren hertogen alberte van Mekelnborg vmb allen schaden vnd vmb alle koste vnd terynghe, de vs borete em to Rekende, beyde vmb alle, dat an rorende is den krygh, den vse vurbanante here hadde mid hertogh magnus van brunfwik, vnd vmb alle ding, dat aurorn mach den krygh, den he hat heft vnd noch heft mid dem margreuen van brandborg, ok vmb alle buw, schaden, koste vnd terynghe, de wy Rekenen mochten eder Rekend hebben van des slotes wegen van der nyeustad behaluen de benomede summen, dar is vs pandes vore steyt, als uses vurbananten heren breue vtweisen, vnd ok vmme buw der molen to der nyenstad, vnd vmme buw des slotes to der mernitze vnd vmb den schaden, den wy nemen in vfen vrunden, de vs afghevungen wurden, vnd in name, de vs ghenomen wart, do de mernitze lest ghewunnen wart, den wy vp demseluen huvs do nemen, Also dat alle vorschreuen Rekenfchop ganz gheendet, gheleget vnd gheslichtet is; vnd van dersulken Rekenfchop wegen blift vse vurbanante here vnd syne erue vs vnd vfen eruen noch schuldich duufend lubesche mark pennighe, der he vs de helste nu tv dem neghesten svnte mertens daghe vnd de andern helste darna ouer eyn Jar bereden scholen, als syne